Poročilo o iskanju Lorberjeve rojstne hiše

Naslednja raziskava je bila objavljena v reviji Das Wort 2/1931 in jo je objavil Rudolf Kottie iz Gradca, ki je odpotoval v Kanižo, da bi na kraju samem poizvedel o družini Lorber in fotografiral rojstno hišo.

Rojstni kraj Jakoba Lorberja

Iz Gradca sem potoval do Spielfelda, zadnje avstrijske železniške postaje, in od tam, ker v Jugoslavijo ni bilo lokalnega vlaka ali avtobusa, sem mejo prečkal peš - najprej do Jarenine, kamor sem prišel po dveh urah in pol. Gostilničar me je na mojo prošnjo napotil k starejšemu učitelju po imenu Josip Čouč, ki je pokazal veliko zanimanja. Tako on kot starejši kmet, ki je bil slučajno prisoten v gostilni, sta vedela, da v majhnem zaselku Kaniža, ki je pripadal Jarenini, še vedno živijo ljudje s priimkom Lorber. Glavni učitelj mi je priskrbel vodnika, ki me je v približno ¾ ure popeljal po zasneženih pobočjih na vrh hriba, za katerim sta se na zahodni strani kmalu pojavili dve preprosti hišici (Kaniža), ena poleg druge, ki ju še vedno obdajajo vinogradi.

Presenečen sem bil, ko sem v eni od hišic našel celo družino Lorber, katere oče in sin sta še vedno dobro govorila nemško, medtem ko hčerki očitno nista več znali dobro govoriti nemško. Starejši kmet se je predstavil kot prapravnuk Jakoba Lorberja, Moritz Lorber. Rojen je bil leta 1854 in je Jakoba Lorberja do leta 1864 večkrat videl, saj je Lorber občasno obiskoval svoje sorodnike. Moritz Lorber je na slikah v Leitnerjevi biografiji prepoznal tudi svojega pradedka Jakoba. Jakoba Lorberja ga je vedno imel za "duhovitega gospoda". Vendar hiša, v kateri zdaj živijo Lorberjevi, ni rojstna hiša Jakoba Lorberja, temveč je to tista le nekaj korakov stran, ki sem jo fotografiral s strani prve omenjene hiše.

Rojstna hiša Jakoba Lorberja

Nekdanja hiša Lorberjevih z vinogradi, ki se še danes dvigajo za njo, je bila do leta 1921 v lasti sorodnikov družine Lorber, ki so jo nato prodali. Zdaj je v lasti jugoslovanskega strojevodje Bartolomeja Pirša, ki živi v Mariboru. Hišo in vinograd ima v najemu. Hiša je dobro ohranjena in pobarvana v svetlo rjavo barvo. Iz doline je viden na zahodno stran obrnjeni zatrep.

Od omenjenega Moritza Lorberja sem izvedel, da živi v Gradcu sorodnik z imenom D.. Odšel sem k gospodu, ki je inženir in gradbeni strokovnjak, in od njega prejel tri fotografije Jakobovih bratov in sester ter dobro razglednico Jarenine. Gospod D. je te štiri predmete posodil založbi (Neu Salems), vendar je prosil, da mu jih vrnejo. Ker je imela mati gospoda D. do leta 1921 v lasti posestvo v Kaniži, vključno z Lorberjevo rojstno hišo, je lahko tudi hišo, ki sem jo zabeležil, prepoznal kot pravo. Po smrti Lorberjevega očeta so si posestvo razdelili brata Michael in Joseph ter sestri Cecilija in Marija. Jakob Lorber je imel poleg treh bratov še dve sestri: Cecilijo in Marijo. Tretja generacija Cecilijinih potomcev je gospod inženir D. v Gradcu, druga generacija Marijinih potomcev pa je Moritz Lorber v Kaniži.

Joseph Lorber z ženo Cecilija Lorber
Michael Lorber

Iz vsega tega je mogoče sklepati, da celotna nepremičnina ni bila majhna. Stari Michael Lorber, Jakobov oče, ki je bil po navedbah gospoda inženirja D. tudi tkalec, je moral biti precej premožen. To je razvidno tudi iz dejstva, da so vsi trije sinovi lahko študirali, kar v tistih časih (francoske vojne) in ob težavnih povezavah ni bilo malo.

Gospod inženir D. je tudi potrdil izjavo Moritza Lorberja v Kaniži, da je bi dekliški priimek matere Jakoba Lorberja Deutschmann in ne Taučer (Tautscher), kot piše K. G. von Leitner. Slednje ime je morda nastalo s slavizacijo, kar so slovanski duhovniki radi delali v cerkvenih matičnih knjigah. Glede na ime Deutschmann je bila mati Jakoba Lorberja (ne le, kot meni Leitner, njegov oče!) nemške krvi.

Gradec, 28. december 1930, Rudolf Kottie.

www.jakob-lorber.at